

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-142 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-52/1005-381
Karar Tarihi : 5.8.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Nur Seda KÖKTÜRK, Yalçın YALÇIN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Kubilay KARAGÖZ
Yeşiltepe Mah. Tevfik Fikret Cad. Yavuz Ap. 3/4 Kepez/Antalya

D. HAKKINDA İNCELEME

20 **YAPILAN** : - Yaysat A.Ş.
Doğan Medya Tesisleri Hoşdere Yolu Esenyurt/ İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Yaysat dağıtım bayisine baskı yapılarak sahip olduğu markete Hürriyet gazetesi bayiliği verilmediği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- Antalya’da market işletmekte olduğu ve Sabah gazetesi bayiliğinin yanında Hürriyet gazetesi bayiliği de almak istediği,
- Yaysat dağıtım bayisine konu ile ilgili başvurduğunda kendisine, marketinin çok yakınında bir markette bayilik olduğu için, bayilik verilemeyeceğinin söylendiği,
- 30 – Hürriyet bayisi olan marketin sahibinin muhtar olması sebebiyle Yaysat dağıtım bayisine baskı yapıldığı

ifade edilmekte ve gereğinin yapılarak tarafına bildirilmesi talep edilmektedir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.5.2010 tarih ve 3972 sayı ile giren başvuru üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 4.6.2010 tarih ve 2010-2-142/İİ-10-390.NSK sayılı İlk İnceleme Raporu 17.6.2010 tarih ve 10-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek, dosya konusu iddialar hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 29.7.2010 tarih ve 2010-2-142/ÖA-10-390.NSK sayılı Önaraştırma Raporu, 30.7.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-110/365 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Yaysat A.Ş. hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50 Bir teşebbüs davranışının 4054 sayılı Kanun bakımından ihlal olarak değerlendirilebilmesi için piyasada bulunan başka bir teşebbüsle rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma yapmış olması yahut piyasada hakim durumda bulunarak söz konusu hakim durumunu kötüye kullanması gerekmektedir. Yaysat'ın ve/veya Yaysat dağıtım bayisinin, bayilik vermeyi reddettiği iddiası tek taraflı bir eylem olduğundan söz konusu eylem kötüye kullanma iddiası kapsamında incelenecektir.

60 Tek taraflı herhangi bir teşebbüs davranışının ihlal olarak değerlendirilebilmesi için öncelikle bahse konu teşebbüsün faaliyet gösterdiği ilgili pazar tanımlanmalı ve bu pazarda hakim durumda olup olmadığı tespit edilmelidir. Gerek ilgili pazar tanımlanması gerekse hakim durum analizi detaylı inceleme gerektiren aşamalarıdır. Bu sebeple ve değerlendirme üzerinde bir etkisi olmayacağı da göz önüne alınarak, Yaysat'ın ve/veya içerisinde yer aldığı ekonomik bütünlüğün hakim durumda olduğu varsayılacak ve şikayet konusu eylemin kötüye kullanma olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği incelenecektir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesi, "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanılması*"nı yasaklamaktadır.

70 Aynı maddede kötüye kullanma hallerine örnek niteliğindeki uygulamalara ya da eylemlere yer verilmektedir. Yaysat'ın ve/veya Yaysat dağıtım bayisinin, başvuru sahibi markete bayilik vermeyi reddettiğine yönelik iddia konusu eylemi, rekabet hukukunda hakim durumun kötüye kullanılması kapsamında mal vermeyi reddetme olarak değerlendirilebilecektir.

Esasen herhangi bir teşebbüsün istediği teşebbüs ile sözleşmesel ilişki içine girebilmesi sözleşme yapma özgürlüğü kapsamında değerlendirilmektedir. Ancak uygulamada, istisnai durumlarda, söz konusu durumun bir ihlal olarak nitelenebileceği sonucuna varılmıştır. Bir teşebbüsün mal vermeyi veya sözleşme yapmayı reddetme şeklindeki eyleminin kötüye kullanma olarak değerlendirilebilmesi için ürün veya hizmetin reddetme eylemi ile karşılaşan teşebbüs açısından kaçınılmaz olması (hayati önem taşıması), mal vermeyi reddetmenin objektif olarak haklı gerekçelere dayanmaması ve bu eylemin rekabeti sınırlayıcı etkisinin olması gibi unsurlara sahip olması gerekmektedir.

80 Rekabet Kurulu'nun, "*dükkânında gazete satmak isteyen bir teşebbüsün bayilik talebinin YAYSAT Yayın Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. ve Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından reddedildiği iddiası*"na ilişkin olarak verdiği 20.3.2008 tarih ve 08-25/256-84 sayılı kararında yukarıda bahsi geçen unsurların değerlendirildiği görülmektedir. Söz konusu kararda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"(...) gazete ve dergi dağıtım pazarı yayınların yayınevinden çıkıp, okuyuculara ulaştırılmasına kadar olan faaliyetlerin tümünü kapsayan bir piyasayı ifade

90 etmektedir. Dağıtım firması yayınevleri tarafından kendilerine ulaştırılan yayınları ana bayi ve tali bayi zinciri ile okuyucuya ulaştırmaktadır. Bu çerçevede, gazete ve dergi dağıtımını hizmetleri ile uğraşan bir teşebbüs için, aşağıda yer verilen unsurlar pazara giriş ve pazarda var olabilme açısından kritik öneme sahip olmaktadır:

a) Yayınların tali bayilere (son satış noktalarına) mümkün olan en kısa sürede ulaştırılması,

b) Son satış noktalarına ulaşan yayınların en iyi şekilde teşhirinin ve satışının sağlanması,

c) Satılmayan süreli yayınların son satış noktalarından toplanarak iade edilmesi,

d) Bir sonraki dönemin tirajının belirlenmesine yardımcı olmak üzere yayının satış seyrine ilişkin bilgilerin yayınevlerine iletilmesi,

e) Satılan yayınlardan elde edilen gelirin en kısa zamanda yayınevine ulaştırılması,

100 f) Ana bayilik ve tali bayilik sisteminin beslenmesi.

Yukarıda yer verilen unsurlar incelendiğinde, bir dağıtım şirketinin pazardaki faaliyetleri bakımından tali bayi ağının büyük önem arz ettiği görülmektedir. Bu anlamda, dağıtım firmalarının tali bayiliklerini yukarıda yer verilen; ulaşım, yayınların sunumu, iade ve dağıtım firması-tali bayi ilişkileri ve bayilere yeterli kar marjı bırakılması kriterlerine göre ticari/ekonomik stratejilerine en uygun olacak şekilde seçmesinde rekabet hukukuna aykırılık teşkil eden bir durum bulunmamaktadır. Bu tip münferit bir bayilik vermeyi reddetme eyleminin anlaşma ve/veya hakim durumun kötüye kullanılması sonucu rakip dağıtım firmasını pazar dışına çıkarma/pazara giriş engeli yaratma veya alt/ilgili diğer pazarda rekabetin kısıtlanması gibi etkiler doğurmayacağı görülmektedir.”

110

Kurul, bu değerlendirmesinin ardından, dükkânında gazete satmak isteyen bir teşebbüsün bayilik talebinin Doğan Dağıtım tarafından reddedildiği iddiasına yönelik şikayetin reddine hükmetmiştir.

Bunun yanında Rekabet Kurulu, 4.2.2010 tarih ve 10-13/140-60 sayılı kararında da benzer şekilde, başvuru sahibinin tali bayilik talebinin Doğan Dağıtım tarafından cevapsız bırakıldığı iddiasını mal vermeyi reddetme kapsamında incelemiş ve Doğan Dağıtım'ın başbayi veya tali bayisi olarak çalışacak olan teşebbüsleri ticari/ekonomik stratejilerine uygun olarak seçmesinin objektif bir gerekçeye dayanmakta olduğu ve herhangi bir tali bayilik talebinin yanıtsız bırakılmasının rakip teşebbüsler üzerinde veya bayiler üzerinde rekabeti kısıtlayıcı bir etki doğurmadığından bahisle şikayetin reddine karar vermiştir.

120

Yukarıda yer verilen Kurul kararlarındaki gerekçelerin işbu başvuru kapsamında da geçerliliğini koruduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, başvuru sahibinin Hürriyet gazetesinin tali bayiliğini yapma talebinin başka bir markette bayilik bulunması sebebiyle reddedilmesi iddiasına yönelik olarak Yaysat'ın hâkim durumunu kötüye kullandığı sonucuna varılması mümkün olmamıştır.

Başvuru sahibine bayilik verilmemesinin, diğer marketin sahibinin muhtar olmasından kaynaklandığı ve Yaysat bayisine bu şekilde baskı yapıldığı iddiası ise 4054 sayılı Kanun kapsamında değildir.

130

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.